

การพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี ศึกษาสำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ¹

DEVELOPMENT OF THE QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR UNDERGRADUATE MUSIC EDUCATION FOR LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC BASED ON THAI QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION

จิรกานต์ สิริกวินกอบกุล / JIRAKARN SIRIKAVINKOBKUL

นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GRADUATE STUDENT IN THE MASTER'S PROGRAM IN MUSIC EDUCATION,
DEPARTMENT OF ART, MUSIC AND DANCE EDUCATION, FACULTY OF EDU-
CATION, CHULALONGKORN UNIVERSITY

ณรุทธ์ สุตระจิตต์ / NARUTT SUTTACHITT²

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DIVISION OF MUSIC EDUCATION, DEPARTMENT OF ART, MUSIC AND DANCE
EDUCATION, FACULTY OF EDUCATION, CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะ
การเรียนการสอนดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัย
ศิลปศึกษา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2) นำ
เสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญา
ตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาสำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการ
วิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสอบถาม
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ อาจารย์ และนักศึกษจาก
วิทยาลัยศิลปศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) วิทยาลัยศิลปศึกษา
เป็นสถาบันที่มุ่งเน้นการสร้างครูที่มีความรู้ ความสามารถในการ
ถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะและดนตรี หรือประกอบอาชีพที่
เกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านศิลปะและดนตรีที่ได้รับการยอมรับ
จากสังคม ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของประเทศชาติ

และมีจุดเด่นในเรื่องของการอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรม
ประจำชาติลาวให้เป็นที่ประจักษ์ทั้งในประเทศและต่าง
ประเทศ 2) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรี
ศึกษาสำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มี
ลักษณะของสาขาวิชาเป็นศาสตร์ที่บูรณาการระหว่างองค์
ความรู้ทางการศึกษา และองค์ความรู้ทางด้านดนตรีใน
เชิงทฤษฎีและทักษะปฏิบัติ เพื่อสร้างครูดนตรี และนักการ
ศึกษาทางดนตรีที่มีคุณภาพ มาตรฐานผลการเรียนรู้มี 6 ด้าน
ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรมต่อสังคม และวิชาชีพครู 2)
ด้านความรู้และความเข้าใจในด้านวิชาทั่วไป วิชาครู วิชาทาง
ดนตรีศึกษา และวิชาดนตรีทั้งทฤษฎีและทักษะปฏิบัติ 3) ด้าน
ทักษะทางปัญญาในการคิดวิเคราะห์ อย่างมีวิจารณญาณ 4)
ทักษะการสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ
ต่อตนเองและสังคม 5) ด้านทักษะส่วนบุคคลการวิเคราะห์
เชิงตัวเลข และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะ
การจัดการเรียนรู้

¹ งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์สำหรับนิสิตจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² รองศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

คำสำคัญ: การพัฒนา, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี, มคอ.1, ดนตรีศึกษา, อุดมศึกษา, วิทยาลัยศิลปศึกษา, ประเทศลาว

Abstract

This research aims to 1) study the methods of music education for undergraduate students in the Arts Education College, Lao People's Democratic Republic 2) provide a developmental model, based on the Thai Qualifications Framework for Higher Education, to improve the undergraduate qualifications framework of music education in the Arts Education College, Lao People's Democratic Republic. Qualitative research methods are used to collect and analyze the data and documents. Additionally, interview and questionnaire are used.

The sample groups are the faculty members and students from the Arts Education College. The research found that: 1) The college aims to produce teachers who have expertise in the field of teaching arts and music education, with careers that are involved with the field while still gaining social acceptance, and preserving and passing on Lao culture. 2) The undergraduate qualifications framework of music education in the Lao People's Democratic Republic is a field of study that integrates both the practical and theoretical aspects of music education to produce qualified musicians and music educators. The framework has six aspects: 1) Virtue and morality to society and the profession 2) Understanding of the general subject, teaching subject, music education subject, and music theory and music skills subject 3) Analytical thinking skills 4) Communication skills, relational skills and responsibility to oneself and society 5) Numerical analysis and technology skills 6) Learning management skills.

Keywords: Development, Qualifications Framework, TQF, Music Education, Higher Education, Arts Education College, Lao People's Democratic Republic

บทนำ

ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ และความใกล้เคียงทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ภาษา ประเพณี และความเชื่อ จนมีคำพูดติดปากที่ว่า ไทยและลาวเป็นบ้านพี่เมืองน้อง หรือที่ปรากฏในกระแสรบพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า “ประเทศของเราอยู่ติดกัน ประชาชนทั้งสองชาติต่างนับถือพุทธศาสนาและมีสถาบันและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน ดังนั้นจึงเรียกว่าเป็นพี่น้องกัน” (สีดา สอนศรี อ่างถึงโน ยุทธศักดิ์ คนบุญ, 2546) เนื่องจากคุณลักษณะที่

คล้ายคลึงกันหลายประการ ถือได้ว่า ประเทศไทยและประเทศลาวมีความสัมพันธ์พิเศษต่อกัน ถึงแม้จะมีระบบเศรษฐกิจและการปกครองที่แตกต่างกัน แต่ประชาชนไทยและลาวใช้ภาษามีวัฒนธรรมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งความสัมพันธ์พิเศษนี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันใกล้ชิดและต่อเนื่องระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยกับชาวลาว ซึ่งเป็นการเสริมสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศลาวให้มีความมั่นคงขึ้นมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศลาว ระหว่างวันที่ 8-9 เมษายน 2537 ในการนี้ทรงประกอบพิธีเปิดสะพานมิตรภาพไทย-ลาว และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร หลัก 22 พร้อมกับทอดพระเนตร โครงการส่งเสริมกิจกรรมโรงเรียนเด็กกำพร้า หลัก 67 ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและบำเพ็ญพระราชกุศล ณ พระธาตุหลวง ได้สร้างความปลาบปลื้มใจแก่รัฐบาลและประชาชนลาวเป็นอย่างยิ่ง (สถานเอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์, 2553)

นอกจากพระราชกรณียกิจที่พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ของไทยทรงบำเพ็ญต่อประเทศลาวแล้วนั้น ประเทศไทยกับประเทศลาวมีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในหลายๆ ด้าน อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แต่ในด้านหนึ่งให้เห็นเด่นชัด และมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ คือ ด้านการศึกษา ปัจจุบันรัฐบาลของประเทศลาว ได้มีการส่งเสริมทางด้านการศึกษาให้แก่ประชาชนให้ได้รับการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม การศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ ของประเทศลาว ได้รับการพัฒนามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ได้มีแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางวิชาการระดับอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (พ.ศ. 2557 – 2561) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557) โดยมีวิสัยทัศน์ดังนี้ “เป็นพันธมิตรกับประเทศลาว พร้อมมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อความเท่าเทียมทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ” และมีพันธกิจ 4 ข้อ ประกอบด้วย 1. สนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางด้านศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมในระดับบุคคลและองค์กร 2. สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การอบรม การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและบุคลากร 3. สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนากระบวนการข้อมูลเกี่ยวกับลาวทุกสาขา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกัน 4. ส่งเสริมความร่วมมือด้านการวิจัยและเผยแพร่งานวิจัยสู่ระดับนานาชาติ นอกจากนี้จากการศึกษาแล้ว การมีวัฒนธรรมที่แข็งแกร่งถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ดังที่นายโกสอนพรหมวิหาร อดีตประธานประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้กล่าวว่า “การที่สูญเสียวัฒนธรรมนั้นคือการสูญเสียชาติ” (สมจิตร ไสสุวรรณ, 2548) ดังนั้นการส่งเสริมวัฒนธรรมและการพัฒนาการศึกษาจึงเกิดขึ้นควบคู่กันไป

ดนตรี ถือเป็นวัฒนธรรมหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของชนชาติหนึ่งๆ ปัจจุบันดนตรีมีการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายทั้งในระบบ นอกกระบบ และตาม

อริยาตัย โดยในระบบการศึกษาได้มีการบรรจุวิชาดนตรีให้เป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรการเรียนการสอน จึงมีการพัฒนาครูซึ่งเป็นผู้ให้การศึกษาและถ่ายทอดดนตรีแก่เยาวชน ดนตรีศึกษาจึงเป็นสาขาวิชาที่สร้างครูดนตรีและนักการศึกษาทางดนตรี เป็นวิชาการที่มีความสำคัญในการสร้างและพัฒนาความมีดนตรีการของคนในสังคมอย่างมีระบบระเบียบ เป็นผลให้ผู้เรียนซึ่งได้แก่ เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปในทุกสังคมเกิดความเข้าใจ ความรัก และซาบซึ้งในโสตศิลป์อย่างถ่องแท้ มีความห่วงใยในการธำรงรักษาวัฒนธรรมดนตรีอันทรงคุณค่าให้อยู่คู่กับสังคม (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) การดนตรีศึกษาในแต่ละประเทศมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ตามบริบททางสังคม ทำให้เกิดมุมมองทางดนตรีศึกษาที่หลากหลายและมีความน่าสนใจ หากมีการแลกเปลี่ยนมุมมองทางดนตรีศึกษา อาจนำไปสู่การพัฒนาดนตรีศึกษาในแต่ละประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การร่วมมือกันของแต่ละประเทศจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การดนตรีศึกษาของประเทศไทยเริ่มมีการพัฒนาจากการเรียนการสอนดนตรีเฉพาะในโรงเรียนสอนดนตรีนอกระบบ จากนั้นมีการนำวิชาดนตรีเข้าไปบรรจุในหลักสูตรสามัญศึกษา และมีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ต่อมาเริ่มมีโรงเรียนศิลปะดนตรีแห่งชาติ และโรงเรียนสร้างครูดนตรีศึกษาชั้นกลางเกิดขึ้น เพื่อเปิดสอนทางด้านดนตรีโดยตรง แต่ขณะนั้นยังไม่มีสถาบันที่เปิดสอนสาขาวิชาดนตรีศึกษา ในระดับอุดมศึกษา จนกระทั่งมีการก่อตั้งวิทยาลัยศิลปศึกษาชั้นสูงถึงสถาบันแห่งเดียวในประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรสร้างครูดนตรีศึกษา ซึ่งมีการเรียนการสอนทั้งศิลปศึกษาและดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรี สามารถแสดงให้เห็นถึงภาพรวมในการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น จะต้องคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ จึงมีการพัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นกรอบในการจัดการศึกษา และสร้างมาตรฐานของบัณฑิตที่สามารถรับรองได้จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายเพื่อสร้างมาตรฐานการศึกษาให้มีความใกล้เคียงกันในทุกสถาบันเพื่อประโยชน์ในการเทียบโอนหน่วยกิต โดยมุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตเป็นหลัก เป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตและสร้างความเชื่อมั่นผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับว่ามีมาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงกับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ โดยหลักสูตรแต่ละหลักสูตรจะต้องพัฒนาให้สอดคล้องกันทุกประการกับแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) โดยขั้นตอนแรกที่ทุกสาขาวิชาต้องดำเนินการคือ การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสภา (มคอ.1) ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี เปรียบเสมือนมาตรฐานวิชาชีพในสาขาวิชานั้นๆ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาสภาพการเรียนการสอนในด้านครู (T) ผู้เรียน (S) หลักสูตร (C) และการเรียนการสอน (X) ตามทฤษฎีของดร.ส

ไตเนอร์ (Steiner, 1988 อ้างถึงใน ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2555) เพื่อทราบถึงสภาพการเรียนการสอนดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยศิลปศึกษา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และดำเนินการพัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาสำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศไทย และเป็นเอกสารทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนการสอนดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยศิลปศึกษา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาสำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสอบถามซึ่งแบ่งวิธีดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาลักษณะการเรียนการสอนดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรีของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (NQF) ของประเทศต่างๆ มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ของประเทศไทย กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HEd) โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ ระบบการศึกษาของประเทศไทย ดนตรีศึกษาในประเทศไทย ความเป็นมาของวิทยาลัยศิลปศึกษา รวมถึงทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ในสาขาวิชาดนตรีศึกษา และนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ที่วิทยาลัยศิลปศึกษา

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้บริหาร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้สอนที่วิทยาลัยศิลปศึกษา

1.3 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 เครื่องมือในการวิจัยและเก็บข้อมูล

1.3.1.1 แบบวิเคราะห์เอกสาร

สำหรับการรวบรวมข้อมูลของวิทยาลัยศึกษา ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นของวิทยาลัยศิลปศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอน ดนตรีศึกษาของวิทยาลัยศิลปศึกษา แผนการสอน ฯลฯ ซึ่งแบบวิเคราะห์เอกสารนี้สามารถใช้เชื่อมโยงข้อมูล นำมาวิเคราะห์และพัฒนาผลการวิจัย

1.3.1.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้การ

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และพัฒนาแบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเป็นรูปแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีคำถามเป็นแนวทางดำเนินการ แต่ข้อคำถามและลำดับขั้นในการดำเนินการสามารถยืดหยุ่นได้

1.3.1.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการ

การจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษาของวิทยาลัยศิลปศึกษา ให้ครอบคลุมเนื้อหาในด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร และด้านบริบทในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1)

1.3.2 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยมีดังนี้

1.3.2.1. ศึกษาเอกสารและทฤษฎี

ที่เกี่ยวข้อง

1.3.2.2. กำหนดขอบเขตและ

ประเด็นที่จะศึกษา

1.3.2.3. กำหนดโครงสร้างและข้อ

คำถามของเครื่องมือ

1.3.2.4. ตรวจสอบคุณภาพของ

เครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3.2.5. นำผลการตรวจสอบ

เครื่องมือ มาปรับปรุงแก้ไข

1.3.2.6. นำเครื่องมือไปใช้ในการ

เก็บรวบรวมข้อมูล

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมเอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์ที่วิทยาลัยศิลปศึกษา ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยศิลปศึกษา และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยศิลปศึกษาจากผู้บริหาร และอาจารย์ที่วิทยาลัยศิลปศึกษา จากนั้นรวบรวมข้อมูล และจำแนกประเภทของข้อมูลเป็นหมวดหมู่โดยอาศัยหลักการทฤษฎีทางการศึกษาของ ดร.สไตเนอร์

1.5 การตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูล โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ในด้านข้อมูล (Data triangulation) วิธีการตรวจสอบ คือ นำข้อมูลในเรื่องเดียวกันมาตรวจสอบแหล่งของข้อมูลทางด้าน เวลา สถานที่ และบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกัน มาตรวจสอบซึ่งกันและกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2556) และวิเคราะห์เนื้อหาตามระเบียบวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อนำมาสรุปลักษณะการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษาของวิทยาลัยศิลปศึกษา โดย

ใช้การวิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุป ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม และจดบันทึก ประกอบกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร โดยการจำแนกถ้อยคำ หรือใจความที่แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์โดยการตีความวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) เชื่อมโยงกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HEd) และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive Analysis)

1.6 รวบรวมและสรุปภาพรวมของข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ และจำแนกประเภทของข้อมูลเป็นหมวดหมู่โดยอาศัยหลักทฤษฎีทางการศึกษาของ ดร.สไตเนอร์ (Steiner, 1988 อ้างถึงใน ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์, 2555) จากนั้นเรียบเรียงและสรุปภาพรวมของข้อมูล นำเสนอในรูปแบบความเรียง ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม สรุปในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มา

2. นำเสนอกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาสำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2.1 ร่างกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศลาว

สาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศลาว

ผู้วิจัยนำข้อมูลลักษณะการเรียนการสอนดนตรีศึกษาของวิทยาลัยศิลปศึกษา มาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา ตามแนวทางกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF : HEd) จำนวน 19 ข้อ จากนั้นจัดทำร่างกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาในประเทศลาว โดยเน้นการนำเสนอเนื้อหาสาระในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 3 (ลักษณะของสาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศลาว) องค์ประกอบที่ 4 (คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศลาว) และองค์ประกอบที่ 5 (มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศลาว) ตามองค์ประกอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1)

2.2 ตรวจสอบคุณภาพของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศลาว โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีศึกษาในประเทศไทยและประเทศลาว

ผู้วิจัยนำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาในประเทศลาว ที่พัฒนาขึ้นตามองค์ประกอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรีศึกษา และการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ทั้งจากประเทศไทยและประเทศลาวทำการวิพากษ์

2.3 ปรับปรุงคุณภาพกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศลาว

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิทำการวิพากษ์กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศลาวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หากมีการแก้ไข ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขคุณภาพของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาในประเทศลาว ให้มีความถูกต้อง

สมบูรณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 นำเสนอกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาในประเทศลาว ต่อผู้บริหารวิทยาลัยศิลปศึกษา ประเทศลาว

ผู้วิจัยนำเสนอกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาในประเทศลาวที่เสร็จสมบูรณ์ต่อผู้บริหารวิทยาลัยศิลปศึกษา ประเทศลาว

2.5 รวบรวมข้อมูลทั้งหมด เพื่อสรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

ลักษณะการเรียนการสอนดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยศิลปศึกษา

การจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยศิลปศึกษา มีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ แต่เดิมวิทยาลัยศิลปศึกษา เป็นโรงเรียนสร้างครูศิลปศึกษาชั้นกลาง กรมสร้างครู กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา ต่อมาได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี ซึ่งเปิดทำการสอนในปีพ.ศ.2557 ถือได้ว่าเป็นสถาบันแห่งแรกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่เปิดสอนเกี่ยวกับศิลปศึกษาและดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งวิทยาลัยศิลปศึกษา ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการในการสร้างครูศิลปศึกษาและดนตรีศึกษา ทางวิทยาลัยได้วางแนวทางการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร เพื่อให้นักศึกษาเป็นครูศิลปศึกษาที่ดี สามารถถ่ายทอดความรู้ทั้งศิลปะและดนตรี เป็นนักวิชาการที่ช่วยเหลือสังคม และประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องในศาสตร์ด้านศิลปะและดนตรี โดยได้รับการยอมรับจากสังคม

การเรียนการสอนดนตรีศึกษาในระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยศิลปศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านผู้สอน

ครูผู้สอนของวิทยาลัยศิลปศึกษา มีครูผู้สอนวิชาดนตรี (ศิลปะดนตรี) จำนวน 21 คน และครูผู้สอนวิชาทางศึกษาศาสตร์ มีจำนวน 4 คน แต่ไม่มีครูผู้สอนในวิชาทางด้านดนตรีศึกษาโดยตรง ครูผู้สอนส่วนใหญ่จบการศึกษาตรงกับวิชาที่สอน ครูผู้สอนมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดเนื้อหาในรายวิชาให้แก่ผู้เรียน โดยใช้วิธีการสอนและกลวิธีต่างๆที่เหมาะสมกับผู้เรียนในรายวิชาต่างๆ มีการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในการเรียนการสอน มีการสร้างแรงจูงใจทางการเรียนแก่ผู้เรียน อาจารย์ในวิทยาลัยเป็นผู้มีจิตสาธารณะ เสียสละ ช่วยเหลืองานส่วนรวม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน ในบางครั้งมีการร่วมมือกันทางด้านการศึกษาและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมทั้งภายในและภายนอกสถาบัน นอกจากนี้ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ โดยการเข้าร่วมการอบรมสัมมนา ค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศต่างๆในอาเซียน เพื่อนำมาปรับใช้กับการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ปัญหาที่พบในด้านครูผู้สอนคือ ทางวิทยาลัยขาดแคลนบุคลากรในการสอน ในการแก้ปัญหาทางวิทยาลัยมีการประสานกับทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดหาครูผู้สอน

ในวิชาที่ขาดครูผู้สอน ทางด้านวิชาดนตรีตะวันตกทางวิทยาลัยได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรทีเก้า (TICA) จากประเทศญี่ปุ่น ส่งครูอาสาสมัครมาช่วยสอนเปียโนและทฤษฎีดนตรีตะวันตก นอกจากนี้ทางวิทยาลัยได้ส่งบุคลากรครูของทางวิทยาลัยไปศึกษาต่อต่างประเทศในระดับที่สูงขึ้น

2. ด้านผู้เรียน

วิทยาลัยศิลปศึกษารับนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีรุ่นที่ 1 ในปีพ.ศ.2557 มีจำนวนนักศึกษา 79 คน เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด วิธีการรับเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มี 2 วิธี คือ 1) การวางเงื่อนไขและกำหนดโควตารับนักศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาเป็นผู้คัดเลือกจากผู้สนใจสมัครเข้าศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการศึกษา เพื่อเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ทุกพื้นที่ในประเทศ และ 2) การสอบตรงที่รับโดยวิทยาลัยศิลปศึกษา นักศึกษาแต่ละคนมีพื้นฐานทางด้านศิลปะและดนตรีไม่เท่ากัน ซึ่งนักศึกษาบางคนไม่มีพื้นฐานทางด้านศิลปะและดนตรี จึงต้องเริ่มเรียนพื้นฐานตั้งแต่ต้น นักศึกษาโดยส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียน และมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์กับการเรียน มีการเตรียมตัวอย่างดีในการสอบ มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของตนเอง ทำให้มีพัฒนาการที่ดีทางการศึกษา ด้านจริยธรรม นักศึกษามีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความเสียสละ มีจิตอาสา และมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น มีความกล้าแสดงออก ร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้น สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี แต่ในด้านผลงานที่ได้รับการยอมรับในประเทศและต่างประเทศยังมีอยู่น้อย

ปัญหาที่พบทางด้านผู้เรียน ได้แก่ 1. ผู้เรียนเกิดความท้อแท้ในการเรียน ซึ่งในการเรียนหลักสูตรระดับปริญญาตรี จะต้องเรียนทั้งวิชาศิลปะและดนตรี ไม่ได้แบ่งเป็นวิชาเอก ผู้เรียนจะต้องเรียนให้เกิดความรู้รอบ เพื่อที่จะไปเป็นครูสอนศิลปศึกษา ที่สามารถสอนได้ทั้งศิลปะและดนตรี ทำให้ผู้เรียนต้องมีความสามารถทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติในวิชาดนตรีและศิลปะ วิชาที่ต้องเรียนมีหลายวิชา จำเป็นต้องใช้ความพยายามในการเรียนมาก ครูผู้สอนจึงคอยดูแล มีการเสริมแรงในด้านต่างๆ ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีใจรักในการเป็นครูศิลปศึกษา มีการสอนเพิ่มเติมนอกเวลา ให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการเรียนและให้กำลังใจอย่างใกล้ชิด รวมถึงเพื่อนรุ่นพี่นักศึกษาจะคอยช่วยดูแล และสอนเพิ่มเติมในสิ่งที่เพื่อนยังไม่สามารถทำได้ 2. ผู้เรียนมีปัญหาในการปรับตัว เนื่องจาก ในการคัดเลือกมีทั้งการสอบตรงที่รับโดยวิทยาลัยและการวางเงื่อนไขและกำหนดโควตารับนักศึกษา ให้หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาเป็นผู้คัดเลือก ผู้เรียนบางคนความรู้พื้นฐานมาก่อน และบางคนไม่มีความรู้พื้นฐาน ด้วยพื้นฐานที่แตกต่างกันเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ดำเนินการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทุกคนได้ประโยชน์มากที่สุด และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

3. ด้านหลักสูตร

หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน คือ หลักสูตรสร้างครู

มัธยมศึกษา สายวิชาครูศิลปศึกษา เป็นหลักสูตรที่กรมสร้างครู กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬาจัดทำขึ้น กรมสร้างครูได้มอบหมายให้วิทยาลัยศิลปศึกษานำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นหลักสูตรทดลองใช้ในระดับปริญญาตรี โดยเริ่มใช้ในปีพ.ศ.2557 เป็นปีแรก หลักสูตรนี้มีระยะเวลาในการศึกษา 4 ปี ปีละ 2 ภาคการศึกษา เมื่อจบหลักสูตรนักศึกษาทุกคนจะได้รับใบประกาศนียบัตร และสามารถเป็นครูสอนศิลปศึกษาได้

รายวิชาที่นักศึกษาต้องเรียนในหลักสูตรนั้นได้มีการกำหนดชัดเจน โดยที่ทุกวิชาในหมวดหมวดวิชาความรู้ทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเฉพาะ เป็นวิชาบังคับที่ทุกคนต้องเรียนรวมกัน และหมวดวิชาเลือก นักศึกษาเป็นผู้เลือกเรียนเองตามความสนใจ ในการปฏิบัติดนตรี เครื่องดนตรีพื้นเมืองที่นักศึกษาต้องปฏิบัติได้ คือ แคน ซิม ซอ และระนาด เครื่องดนตรีสากลที่สามารถปฏิบัติในวิชาเลือก คือ เปียโน และ กีตาร์

หลักสูตรมีความครอบคลุมทางด้านวิชาดนตรีและศึกษาศาสตร์ แต่ไม่ปรากฏวิชาทางด้านดนตรีศึกษาโดยตรงในหลักสูตร แต่ละรายวิชาในหลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาต่างๆ มีการสอดแทรกการรักษาศิลปะและวัฒนธรรมในเนื้อหาที่เรียน เนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคม รายวิชาส่วนใหญ่มีแผนการสอนที่ชัดเจน ภาพรวมของหลักสูตรมีความเหมาะสม หลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักสูตรมีการบูรณาการระหว่างศิลปะ ดนตรี กับศาสตร์อื่นๆ และในชีวิตประจำวัน แต่ในด้านรายวิชาที่เปิดสอนให้เลือกเรียนตามความสนใจยังไม่หลากหลาย

เมื่อมีนักศึกษาจบการศึกษา 1 รุ่นแล้ว ทางวิทยาลัยจะทำการประเมินความเหมาะสมภาพรวมของหลักสูตรในเบื้องต้นจากบัณฑิตที่จบการศึกษาไปเป็นครูสอนศิลปศึกษาในสถาบันต่างๆ และทางวิทยาลัยได้ขออนุญาตกระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรภายนอกทุก 4 ปี และมีการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติ พ.ศ.2557 แต่ในอนาคตจะมีการปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ 2 ปี เป็นการประเมินจุดเด่น และจุดด้อยของหลักสูตร มีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น

ปัญหาที่พบในด้านหลักสูตร คือ 1. หน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีจำนวน 160 หน่วยกิต ซึ่งเกินจากที่กระทรวงศึกษาธิการและกีฬากำหนด (ตามที่กำหนดไว้คือ 150 หน่วยกิต) ทำให้นักศึกษาเรียนวิชาที่เยอะเกินความจำเป็น และเนื่องจากชั่วโมงในการเรียนที่จำกัด อาจมีการเพิ่มหรือลด ชั่วโมงในบางรายวิชาตามความเหมาะสม เช่น ลดจำนวน ชั่วโมงรายวิชาทั่วไป และเพิ่ม จำนวนชั่วโมงในรายวิชาเฉพาะ และจะปรับปรุงหลักสูตรให้มีรายวิชาที่หลากหลายขึ้น ให้ นักศึกษาได้ เลือกลงในรายวิชาเฉพาะสาขามากขึ้น 2. ผู้สร้างหลักสูตรและผู้ใช้หลักสูตรเป็นคนละหน่วยงานกัน ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดได้ทั้งหมด ในการแก้ปัญหา ทางวิทยาลัยและกรมสร้างครูซึ่งเป็นผู้สร้างหลักสูตร ได้มีการประชุมหารือและประเมินหลักสูตร เพื่อปรับปรุงในโอกาสต่อไป

4. ด้านการเรียนการสอน

วิทยาลัยศิลปศึกษามีระยะเวลาในการศึกษา 4 ปี ละ 2 ภาคการศึกษา ภาคการศึกษาที่ 1 เปิดการศึกษาตั้งแต่เดือนกันยายน-ธันวาคม และภาคการศึกษาที่ 2 เปิดการศึกษาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม

ด้านการสอน ครูผู้สอนมีเทคนิคและวิธีการสอนที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับวิชาที่สอนและสภาพในชั้นเรียน เช่น วิชาทฤษฎี อาจารย์ผู้สอนจะเน้นการบรรยายเนื้อหาสาระอธิบายรายละเอียดเนื้อหาอย่างชัดเจน บางครั้งใช้คำถามแลกเปลี่ยน ฝึกให้ผู้เรียนตั้งคำถาม แสดงความคิดเห็น และนำไปสู่การสรุป ในด้านวิชาปฏิบัติ ครูผู้สอนใช้วิธีการสาธิต แนะนำขั้นตอนให้ผู้เรียนสังเกตและปฏิบัติตาม โดยในการเรียนแต่ละครั้งครูผู้สอนเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติที่ดีให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีใจรักที่จะเรียน และสามารถปฏิบัติได้ดีทั้งวิชาศิลปะและดนตรี ครูผู้สอนมีการใช้วิธีการเปรียบเทียบ การใช้งาน ให้ผู้เรียนได้เห็นภาพเนื้อหาที่จะเรียนมากขึ้น โดยเนื้อหาที่เรียนจะมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน วิธีการสอนทั้งวิชาศิลปะและดนตรีส่วนใหญ่เป็นการสาธิตเป็นขั้นตอน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตาม มีการนำสื่อการเรียนจากอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการยกตัวอย่างประกอบ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมเสริมประสบการณ์นอกชั้นเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ในโอกาสต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการแสดงแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด และวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ เป็นต้น

การวัดและประเมินผล วิชาทฤษฎีประเมินจากการสอบแบบอัตนัยและปรนัย การตอบคำถามในชั้นเรียน การทำรายงานและการค้นคว้าเพิ่มเติม วิชาปฏิบัติประเมินจากการสอบปฏิบัติ และชิ้นงานของผู้เรียน มีการประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้เกรดแบบอิงเกณฑ์ ส่วนใหญ่มีการแบ่งสัดส่วนของคะแนนเพื่อตัดเกรดดังนี้ การมีส่วนร่วม 10% การบ้าน 10% ความเอาใจใส่ 10% สอบกลางภาค 30% สอบปลายภาค 40% ในบางรายวิชาอาจมีความแตกต่างตามความเหมาะสม เช่น เพิ่มการสอบย่อย หรือคะแนนชิ้นงานเพื่อเก็บคะแนน มีการวัดและประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ในการประกันคุณภาพ โดยปกติจะมีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของวิทยาลัยศิลปศึกษาจะมีการดำเนินการทุกปี โดยหน่วยงานวัดและประเมินผลการศึกษา(ห้องการ) ของทางวิทยาลัยจะรับผิดชอบประเมินมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตร มีการนำผลการประเมินจากผู้เรียนมาใช้เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

สื่อการสอนและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน ประกอบด้วย เอกสารประกอบการสอน หนังสือเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป ศิลปะ ดนตรี และภาษาอังกฤษ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องแอลซีดี โปรเจคเตอร์ นอกจากนี้ครูผู้สอนได้มอบหมายผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน อุปกรณ์พื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนมีเพียงพอ แต่สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน เครื่องดนตรีและเอกสารตำรายังไม่เพียงพอ

งบประมาณในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยศิลปศึกษาแม้จะได้รับการสนับสนุนจากทั้งหน่วยงานทางภาค

รัฐและเอกชน ในการจัดกิจกรรม หรือ การแสดง สามารถขอ งบประมาณจากหน่วยงานเอกชน ประเภทธุรกิจต่างๆ ซึ่งมี พันธะต่อรัฐในการช่วยเหลือสังคม แต่ยังไม่เพียงพอ

สถานที่ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยศิลปศึกษา ประกอบด้วย

- อาคารเรียน มีลักษณะเป็นอาคารสองชั้น ส่วนใหญ่ใช้สำหรับการเรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับชั้น กลาง และชั้นสูง โดยบริเวณชั้นบนอาคารเรียนเป็นห้องเรียน ดนตรีพื้นเมือง ห้องเรียนคีย์บอร์ด ห้องเรียนฟ้อน และห้อง คอมพิวเตอร์ บริเวณชั้นล่างอาคารเรียนเป็นห้องสมุด ห้องเรียนศิลปะ และห้องเรียนวิชาบรรยาย

- อาคารสโมสร มีลักษณะเป็นอาคารสอง ชั้น บริเวณชั้นล่างเป็นห้องพักผู้อำนวยการและคณาจารย์ ห้องฝ่ายวิชาการ ห้องฝ่ายกิจการนักศึกษา ชั้นบนเป็นห้อง จัดการแสดง รอบๆห้องมีการจัดแสดงผลงานศิลปะของ นักศึกษา ด้านหน้าเป็นเวที ซึ่งใช้เป็นห้องเรียนสำหรับ นักศึกษาปริญญาตรีของวิทยาลัยศิลปศึกษา เนื่องจากห้องมี ขนาดใหญ่ เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา

- หอพักนักศึกษา มีลักษณะเป็นอาคารสาม ชั้น ตั้งอยู่ตรงข้ามกับอาคารเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ กับนักศึกษาที่มีบ้านอยู่ในเขตจังหวัดอื่น ซึ่งลำบากต่อการเดินทาง

- อาคารเรียนหลังใหม่ มีลักษณะเป็น อาคารสามชั้นอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

ภาพที่ 1 ภาพอาคารเรียนของวิทยาลัยศิลปศึกษา
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2558

ภาพที่ 2 ภาพห้องเรียนดนตรีพื้นเมือง (ระนาด) ของวิทยาลัย ศิลปศึกษา

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2558

ภาพที่ 3 ภาพอาคารเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยศิลปศึกษา

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2558

ปัญหาที่พบในด้านบริบททางการเรียนการสอน ได้แก่ 1.สถานที่ที่มีจำกัด อาคารเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดการ เรียนการสอน ในบางวิชาต้องใช้ห้องจัดการแสดงเป็น ห้องเรียน เนื่องจากมีขนาดกว้างและเพียงพอต่อจำนวน นักเรียนมากที่สุด บางครั้งการเรียนศิลปะและดนตรีเรียนใน ห้องที่ใกล้เคียงกัน เสียงดนตรีที่ตั้ง กระทบการสร้างงานศิลปะ ซึ่ง ต้องใช้สมาธิ ทำให้ทางวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณในการ สร้างตึกเพิ่ม ในขณะนี้ได้ทำการสร้างอาคารเรียนเพิ่มเติมให้ เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน จัดสรรห้องจัดการแสดง และห้องเรียนดนตรี ห้องเรียนศิลปะให้มีความเป็นสัดส่วนมาก ขึ้น 2. ผู้เรียนในชั้นเรียนมีจำนวนมาก ทำให้ได้รับการดูแลจาก ผู้สอนไม่ทั่วถึง ซึ่งครูผู้สอนได้มีการให้คำแนะนำนอกเวลา เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามข้อสงสัย เพื่อให้เกิด ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น 3. สื่อที่ใช้ในการเรียนการ สอน เครื่องดนตรี เอกสารตำรา และงบประมาณยังไม่เพียงพอ ในห้องสมุดขาดตำราภาษาลาว และตำราทางศิลปะและดนตรี ที่ทันสมัย ทางวิทยาลัยศิลปศึกษาจึงมีการสรรหาหนังสือ ต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนมาเพิ่มเติมในห้อง สมุดให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า และมีการให้ผู้เรียนศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ ทั้งวิทยุทัศน์ สื่อทาง อินเทอร์เน็ต และทัศนศึกษาที่แหล่งการเรียนรู้นอกวิทยาลัย พิพิธภัณฑสถานต่างๆ นอกจากนี้ทางวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณ และขอการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทางด้านการจัดซื้อ อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี และเครื่องดนตรี 4. สภาพแวดล้อมยังไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เนื่องจากมีการก่อสร้าง ซึ่งเมื่อ อาคารหลังใหม่สร้างเสร็จสมบูรณ์ จะมีการปรับปรุงที่ชนและ จัดสรรพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้มากขึ้น

แนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาสำหรับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญา ตรี สาขาวิชาดนตรีศึกษาของประเทศไทย ตามแนวทางกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ซึ่งมื่อองค์ประกอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) จำนวน 19 ข้อ ให้สอดคล้องกับลักษณะการจัดการเรียนการ สอนดนตรีศึกษาที่วิทยาลัยศิลปศึกษา เอกสารหลักสูตรสร้าง

ครูมัธยมศึกษา สายวิชาครูศิลปศึกษา (กรมสร้างครู, 2556) และบริบทของประเทศลาว โดยนำเสนอรายละเอียดบางส่วนเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยเน้นการนำเสนอเนื้อหาสาระในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 3 (ลักษณะของสาขาดนตรีศึกษา) องค์ประกอบที่ 4 (คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในสาขาดนตรีศึกษา) องค์ประกอบที่ 5 (มาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขาดนตรีศึกษา) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิ มีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะของสาขา

สาขาดนตรีศึกษา เป็นศาสตร์ที่บูรณาการระหว่างองค์ความรู้ทางด้านการศึกษากับองค์ความรู้ทางด้านดนตรีในเชิงทฤษฎีและทักษะปฏิบัติดนตรี ดนตรีศึกษาเป็นสาขาที่สร้างครูดนตรี และนักการศึกษาทางดนตรี การจัดการศึกษาในสาขาดนตรีศึกษา ประกอบด้วยวิชาครูและวิชาเอกทางดนตรีศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับปรัชญา ดนตรี จิตวิทยา สังคมวิทยา สุนทรียศาสตร์ และเทคโนโลยี มีความเชื่อมโยงและบูรณาการในกลุ่มสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระแสวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21 สามารถถ่ายทอดดนตรีและพัฒนาความมีดนตรีการของคนในสังคมอย่างมีระบบระเบียบ เป็นผลให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปในสังคมเกิดความเข้าใจ ความรัก ความซาบซึ้งในดนตรีอย่างถ่องแท้ และมีกรรภาพวัฒนธรรมดนตรีอันทรงคุณค่าให้อยู่คู่กับสังคมสืบไป

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

1. มีคุณธรรม จริยธรรม เชื่อมมั่นในการทำความดี มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตอาสา เคารพกฎกติกาของสังคม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข
2. มีความเป็นครู รักอาชีพครู มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู อุทิศตนเพื่อการศึกษา ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ให้มีความรัก ความเมตตา ดูแลศิษย์ และมุ่งพัฒนาศิษย์ให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ
3. มีความรู้รอบและรู้ลึก มีความรู้รอบในหลายสาขาวิชา สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ รวมถึงรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม มีความรู้ลึกทางดนตรีศึกษา เข้าใจทฤษฎี หลักการ และสามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม
4. มีความคิดที่ดี มีความเป็นเหตุเป็นผล มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการแก้ปัญหา และมีทักษะทางด้านวิชาชีพ
5. มีทักษะทางการสื่อสาร ใช้ภาษาลาวและภาษาต่างประเทศได้ดี มีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการสื่อสารและค้นคว้าข้อมูลอย่างเหมาะสม มีทักษะทางคณิตศาสตร์และสถิติในการศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบการเรียนการสอน และมีทักษะการบริหารจัดการ ดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย
6. มีความใฝ่รู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ มีความอดทน ใจกว้าง

สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ

7. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับอาชีพครู รู้จักวิธีการดูแลตนเอง สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ ได้

8. มีความรัก ห่วงแทน ในวัฒนธรรมของชาติ สามารถประกอบอาชีพครู อยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม แต่ยังคงดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์อันดีงามของประเทศชาติ มีการสืบสาน ถ่ายทอด และทำนุบำรุงวัฒนธรรมของชาติอย่างยั่งยืน

มาตรฐานผลการเรียนรู้

1 ด้านคุณธรรม จริยธรรมต่อสังคม และวิชาชีพ

- (1) มีจิตสำนึกที่ดีในการใช้ชีวิต มีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี และเคารพกฎกติกาของสังคม
- (2) มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความตรงต่อเวลา และมีความซื่อสัตย์สุจริต
- (3) มีความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจสังคมโลก ความเป็นมิตร มีจิตสาธารณะ และมีน้ำใจต่อผู้อื่น
- (4) มีความรู้ ความเข้าใจในจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และอุทิศตนเพื่อการศึกษา พัฒนาศิษย์ให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ
- (5) สามารถจัดการและคิดแก้ปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น และประโยชน์ของสังคมส่วนร่วม

2. ความรู้และความเข้าใจ

- (1) มีความรู้ ความเข้าใจในด้านความรู้ทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาที่จะสอนอย่างกว้างขวาง
- (2) มีความรู้ ความเข้าใจเชิงลึกในแนวคิด ทฤษฎีและหลักการทางดนตรี มีทักษะปฏิบัติทางดนตรี สามารถถ่ายทอดและสร้างสรรค์ดนตรีที่มีคุณค่า
- (3) มีความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติของสาขาดนตรีศึกษาในด้านผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรและบริบททางการเรียนการสอนอย่างลึกซึ้ง และเป็นระบบ
- (4) มีความเข้าใจความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาดนตรีศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยในการต่อยอดองค์ความรู้
- (5) มีความขยันหมั่นเพียร แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ
- (6) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าองค์ความรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

3. ทักษะทางปัญญา

- (1) สามารถคิดวิเคราะห์ ค้นหาข้อเท็จจริง และประเมินข้อมูลที่ได้รับ แสดงความเป็นเหตุเป็นผล วินิจฉัย แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ รวมถึงการทำวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- (2) สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหาเสนอแนวทางแก้ไขได้อย่างมีความสร้างสรรค์

(3) สามารถเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้

(4) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการพัฒนาศาสตร์ทางดนตรีศึกษา และพัฒนาวิชาชีพครูได้อย่างเป็นระบบ

4. ทักษะการสื่อสาร ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

(1) รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และบทบาทในการเป็นครูที่ดี มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสังคม มีความคิดในเชิงบวก

(2) เข้าใจผู้อื่น ให้เกียรติ เคารพในสิทธิมนุษยชน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

(3) มีความกล้าแสดงออกในทางที่ดี เช่น ในการถ่ายทอดดนตรี การเรียนการสอน และการนำเสนอผลงานของตนเอง

(4) มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา ผู้เรียน หรือเพื่อนร่วมงาน และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

5. ทักษะส่วนบุคคลการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(1) มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งที่เป็นตัวเลขทางคณิตศาสตร์ หรือสถิติ ภาษาพูดและภาษาเขียน ทำให้เข้าใจองค์ความรู้ และประเด็นต่างๆได้อย่างรวดเร็ว

(2) มีความสามารถในการประมวลผล แปลความหมาย จากข้อมูลคณิตศาสตร์และสถิติ และสามารถเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอ

(3) มีความสามารถทางการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสมในแต่ละบุคคล

(4) มีความสามารถทางด้านการใช้เทคโนโลยี และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

6. ทักษะการจัดการเรียนรู้

(1) เข้าใจเทคนิคและกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย และสร้างสรรค์

(2) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย สร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

(3) สามารถบูรณาการการจัดการเรียนรู้ในสาขาดนตรีศึกษากับศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้องได้

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลเป็นประเด็นต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรและกิจกรรมเสริมประสบการณ์ของผู้เรียน

หลักสูตรสร้างครุมัธยมศึกษา สายวิชาครูศิลปศึกษา ที่วิทยาลัยศิลปศึกษาใช้ในการจัดการศึกษา เป็นหลักสูตรที่กรมสร้างครู กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬาจัดทำขึ้น ซึ่ง

สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถตอบสนองต่อนโยบายของชาติในการสร้างครูศิลปศึกษา ที่สามารถสอนได้ทั้งศิลปะและดนตรี เนื่องจากงบประมาณที่จำกัดทำให้ไม่สามารถแยกสาขาดนตรีศึกษาและสาขาศิลปศึกษาได้อย่างชัดเจน (สีสุก พันแพงดี, 2558) ในหลักสูตรนี้ หากผู้เรียนมีความเอาใจใส่ต่อการเรียน และพัฒนาศักยภาพทางการเรียนอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความรู้รอบในหลัก การ ทฤษฎี และมีทักษะปฏิบัติที่ครอบคลุมทั้งด้านดนตรีและศิลปะ ปัจจุบันหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรทดลองใช้ คาดว่าในอนาคตทางวิทยาลัยอาจมีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ และหากมีบุคลากรครูและงบประมาณที่เพียงพอ จะดำเนินการแยกหลักสูตรสาขา ศิลปศึกษาและสาขาดนตรีศึกษา รวมถึงอาจมีการเปิดสอน สาขาศิลปศึกษาในระดับปริญญาโท เพื่อสร้างและพัฒนาครู ศิลปศึกษา รวมถึงนักวิชาการที่มีคุณภาพ

สำหรับกิจกรรมเสริมประสบการณ์นอกห้องเรียนของผู้เรียนทางด้านศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์มีความหลากหลาย เป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะดนตรีและนาฏศิลป์ได้จัดการแสดงในโอกาสสำคัญต่างๆของประเทศ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า หากผู้เรียนมีการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมความเป็นครู การปฏิบัติธรรม กิจกรรมอาสา และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความอดทน มีความรักและปรารถนาดีต่อผู้อื่น มีจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม มีความเป็นครู รู้จักหน้าที่ และมีแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ทางวิทยาลัยควรส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการที่จัดโดยสถาบันอื่นๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ทางการศึกษา สามารถพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม

2. การรักษาวัฒนธรรมของชาติในการเรียนการสอน

วิทยาลัยศิลปศึกษามีจุดเด่นในเรื่องของการอนุรักษ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมประจำชาติลาว ทั้งในด้านวัฒนธรรม การแต่งกายด้วยผ้าถุงซึ่งมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน การแสดงดนตรีและนาฏศิลป์พื้นเมือง วิทยาลัยศิลปศึกษามีส่วนสำคัญในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่วัฒนธรรมที่ดีงามให้เป็นที่ประจักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ วัฒนธรรม เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ เป็นวิถีชีวิต และความภาคภูมิใจของคนในประเทศชาติ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมให้วัฒนธรรมคงอยู่คู่กับสังคม เพื่อเป็นการรักษาวัฒนธรรม ซึ่งเปรียบเสมือน การรักษาจิตวิญญาณของความเป็นชาติ สอดคล้องกับคำกล่าวของนายไกสอน พรหมวิหาร อดีตประธานประเทศแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ว่า “การที่สูญเสียวัฒนธรรมนั้นคือการสูญเสียชีวิต” (สมจิตร์ ไสสุวรรณ, 2548)

3. พื้นฐานทางศิลปศึกษาที่แตกต่างกันของนักศึกษาของวิทยาลัยศิลปศึกษา

วิทยาลัยศิลปศึกษามีการรับนักศึกษาใน 2 รูปแบบ คือ 1) การวางเงื่อนไขและกำหนดโควตารับนักศึกษา ให้หน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา เป็นผู้คัดเลือก เพื่อเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาแก่ทุกพื้นที่ในประเทศ และ 2) การสอบตรงที่รับโดยวิทยาลัยศิลปศึกษา ผู้เรียนบางคนมีความรู้พื้นฐานมาก่อน และบางคนไม่มีความรู้

พื้นฐาน ดังนั้นพื้นฐานที่แตกต่างกันเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และทำให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้ในการเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีการเรียนปรับพื้นฐานก่อนการเปิดเทอมจริง เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีพื้นฐานที่เท่าเทียมกันเมื่อเปิดเทอมทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามแผนได้เป็นอย่างดี และหากผู้เรียนคนไหนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ครูผู้สอนควรให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ แต่ในทางตรงกันข้าม หากผู้เรียนคนไหนมีปัญหาทางการเรียน ครูผู้สอนต้องดูแล ให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษเช่นกัน นอกจากนี้ การจัดทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา จะทำให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการมากยิ่งขึ้น

4. การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา

ในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษาของประเทศลาวนี้ ต้องใช้เวลาอีกหลายปีในการปรับปรุงพัฒนาในการเตรียมการและจัดทำหลักสูตร ซึ่งหากมีมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา จะทำให้เกิดแนวทางในการจัดการศึกษาสาขาดนตรีศึกษาของประเทศลาวมีความเป็นสากล เป็นระบบ และมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ศิรารัตน์ สุขชัย (2552) กล่าวถึงการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ ไว้ว่า มาตรฐานคุณวุฒิเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ ช่วยให้การจัดการศึกษามีมาตรฐานและมีความเป็นสากล และมีระบบ แต่ขณะเดียวกันกระบวนการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิมีความยุ่งยากและซับซ้อน ใช้เวลานานในการพัฒนาให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา สำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ที่พัฒนาขึ้นนั้น เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้น องค์ประกอบต่างๆในมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาดนตรีศึกษา สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามวัตถุประสงค์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและการดำเนินการจัดทำหลักสูตรของแต่ละสถาบัน

2) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อให้ทางวิทยาลัยศิลปศึกษา ได้มีงบประมาณสำหรับจัดการศึกษาเพื่อสร้างครู โดยแยกหลักสูตรระหว่างศิลปศึกษาและดนตรีศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

3) ในการจัดทำหลักสูตรดนตรีศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาลัยศิลปศึกษา และกรมสร้างครู กระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา ควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน เพื่อและสามารถสร้างครูทางดนตรีศึกษาและตอบสนองต่อนโยบายของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ควรมีการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพที่มีลักษณะเฉพาะและสอดคล้องกับสาขาดนตรีศึกษา

เพื่อการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกรวิจัยในอนาคต

1) ควรมีการศึกษาพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ สาขา ดนตรีศึกษา ในแง่มุมอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนารายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม รายละเอียดผลการดำเนินงานรายวิชา รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถาบันการศึกษาต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตรของแต่ละสถาบัน

2) ควรมีการศึกษาภาพรวมของดนตรีศึกษาและรายละเอียดการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษาในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รวมทั้งบริบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

3) ควรศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN UNIVERSITY NETWORK) ซึ่งเป็นความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาระหว่างประเทศ สมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดนตรีศึกษาในมหาวิทยาลัย และอาจก่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างประเทศทางด้านดนตรีศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ.

Ministry of Education. (2009). **Notification of the Ministry of Education.** Bangkok.

กรมสร้างครู. (2556). **หลักสูตรสร้างครูมัธยมศึกษา สายวิชาครูศิลปศึกษา.** เวียงจันทน์: กรมสร้างครู กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา.

Department of Teacher Education. (2013). **Secondary Teacher Education Curriculum, majoring in Arts Education.** Vientiane, Department of Teacher Education, Ministry of Education and Sports, Lao PDR..

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2555). **ดนตรีศึกษา: หลักการและสาระสำคัญ.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Narutt Suttachitt. (2012). **Music Education: Principles and Important Concepts.** 9th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

ธีระ รุญเจริญ. (2542). **รายงานการปฏิรูปการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

Teera Runcharoen. (1999). **Report on Educational Reform of the Lao People's Democratic Republic.** Bangkok: Office of the National Education Commission.

ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม 2557).

- การศึกษาเพื่อสร้างชุดการสอนคีย์บอร์ดเบื้องต้นโดยใช้วิธีการของโคดาย. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ. ปีที่ 16(ฉบับที่ 1): 72.
- Prapansak Pum-in. (2014, July - December 2014). The Creativity of the Basic Keyboard Method Using Kodaly. **Institute of Culture and Arts Journal**. Vol. 16 (No. 1): 72.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2555). **กรอบคุณวุฒิของประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Paitoon Sinlarat et al. (2012). **Thai National Qualifications Framework**. 2nd ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- ยุทศศักดิ์ คนบุญ. (2546). **พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. ปรินญา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย (สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ). กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Yuttasak Konboon. (2003). **THE ROYAL FUNCTIONS OF HIS MAJESTY KING BHUMIBOL ADULYADEJ AND MEMBERS OF THE ROYAL FAMILY IN PROMOTING THE RELATIONSHIP BETWEEN THAILAND AND THE LAO PEOPLES DEMOCRATIC REPUBLIC**. The Degree of Master of Political Science Program in International Relations. Bangkok: Faculty of Political Science, Chulalongkorn University.
- ศิริรัตน์ สุขชัย. (2553). **การนำเสนอแนวทางการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาธุรกิจดนตรี/ดนตรีเชิงพาณิชย์ ตามแนวทางการอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาดนตรีศึกษา). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Sirarat Sukchai. (2010). **PROPOSED GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF THE QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR UNDERGRADUATE MUSIC BUSINESS/COMMERCIAL MUSIC PROGRAMS BASED ON THAI QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION**. The Degree of Master of Education Program in Music Education. Bangkok: Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- ศูนย์อินโดจีนศึกษา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2552). **ข้อมูลพื้นฐานสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. ชลบุรี: ศูนย์อินโดจีนศึกษา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Indochina Studies Center, Graduate School of Public Administration, Burapha University. (2009). **Basic Information of the Lao People's Democratic Republic**. Chon Buri: Indochina Studies Center, Graduate School of Public Administration, Burapha University.
- สถานเอกอัครราชทูต ณ เวียงจันทน์. (2553). **ไขประตูสู่ลาว 60 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-ลาว**. พิมพ์ครั้งที่ 3. เวียงจันทน์: สถานเอกอัครราชทูตไทย. Royal Thai Embassy, Vientiane, Lao PDR. (2010). **The Door to the Lao PDR: 60th year Anniversary of the Diplomatic Relations between Thailand - Lao PDR Edition**. 3rd ed. Vientiane: Royal Thai Embassy.
- สมจิตร ไสสุวรรณ. (2548). **การดนตรีศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาดนตรี). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- Somjit Saysouvanh. (2005). **MUSIC EDUCATION IN LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC : A CASE STUDY OF MUSIC EDUCATION SYSTEM . THE DEGREE OF MASTER OF ARTS (MUSIC)**. Nakhon Pathom: Faculty of Graduate Studies, Mahidol University
- สีสุก พันแพงดี. 22 เมษายน 2558. สัมภาษณ์.
- Sisouk Phanphengdy, Interview, March 22, 2015.
- สุภาภรณ์ จันทวานิช. (2556). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 21 . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Supang Chantavanich. (2013). **Qualitative Research Methods**. 21st ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี)**. สืบค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2557, จาก http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews6/account_m1.pdf
- Office of the Higher Education Commission. (2011). **Notification of the Ministry of Education on Qualifications Framework for Bachelor of Education (5-year Programme)**. Retrieved on 8 October 2014, from http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews6/account_m1.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2557). **(ร่าง) แผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางวิชาการระดับอุดมศึกษาระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (พ.ศ. 2557 – 2561)**. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2557, จาก www.inter.mua.go.th/main2/files/file/CLMV/Laos.pdf
- Office of the Higher Education Commission. (2014). **(Draft) of the Strategic Plan for Higher**

**Education Academic Collaboration
between Thailand and the Lao PDR (2014-2018).**

Retrieved on 15 September 2014, from www.inter.mua.go.th/main2/files/file/CLMV/Laos.pdf

Abeles, H. F., Hoffer, C. R., & Klotman, R. H.. (1995).

Foundations of Music Education. New York: Macmillan Publishing Company.

Jeremy, C.. (2007). **Curriculum Design and in Higher Music Education.** AEC Publications.

Quality and Deregulation Branch Department of Education University of Canberra. (2013). **What is the AQF?** Retrieved 2014, December 1, from <http://www.aqf.edu.au/aqf/about/what-is-the-aqf/>

Tyler, R. W.. (1971). **Basic Principles of Curriculum and Instruction.** Chicago: The University of Chicago Press.